

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo narodu
vodnik!

Izaja vsake srede.
Naročnina:
za celo leto Din 30'—
za pol leta " 15'—
za inozemstvo
za celo leto Din 50'—
Inserati po tarifu. — Pla-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejema.

Kmetijski list

krat, prilog.

Vsakdo vživa
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
tajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
ster. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Dr. Janže Novak.

Za konstruktivno-tvorno- jugoslovanstvo

Ze ponovno smo povdarili, da smo dobri Jugoslovani zato, ker smo dobri Slovenci. Zadnje čase se o slovenstvu, jugoslovanstvu in jugoslovenstvu mnogo govori in piše, kar si v mnogočem nasprotuje. Da ne bo nobenega dvoma o našem stališču, priobčujemo sledeči članek našega sotrudnika.

Slovenci smo bili s Hrvati, Srbi in Bolgari tudi za časa Avstrije prav tako sorodni po krvi in jeziku ter blizki po geografskem položaju in drugem kot smo danes. Te okolnosti same za sebe so nas že takrat družile v južne Slované, Jugoslovane. Nismo pa se mogli za časa Avstrije v večji meri med seboj povezati v najrazličnejših formah družabnega življenja in soustvarjati razna kulturna dobra. Osamljeni smo bili, vsled tega ogroženi od ponemčenja, pomadžarenja in poitalijačenja. Nismo imeli možnosti samoobrambe v formi države. Nismo se mogli v nobenem pravcu razvijati, tudi gospodarsko ne, ker nas je sprečevala nam nasprotna gospodarska politika Avstrije. Da se ohranimo in razvijemo, smo nujno morali priboriti si možnost, da se bomo mogli v večji meri združevati in sodelovati, kot je to dopuščala Avstrija. Ta je morala vsled tega propasti, mi pa smo si na njenih ruševinah organizirali Jugoslavijo, ki naj nam daje neomejeno možnost združevanja in sodelovanja s Hrvati, Srbi in Bolgari, radi samoohranitve in napredka. Kot vsaka država sploh, tako torej tudi Jugoslavija ni sama sebi namen, temveč si jo je narod storil in organiziral, da služi njegovemu obstoju in razvoju. Jugoslavijo so si torej Srbi, Hrvati in Slovenci storili zato, da služi njihovem obstoju in napredku.

Gotovo število ljudi je lahko v večji ali manjši meri družba. Čim več družabnih odnosov je med njimi, v tem večji meri so družba. Vsako društvo in vsak odnos, ki ga na novo stvorimo med Srbi, Hrvati in Slovenci, nas tesneje povezuje v Jugoslovane. Mi smo Jugoslovani, ker se hočemo s Hrvati, Srbi in Bolgari v čim večji meri združabniti. Večina društev in družabnih ustanov, posebno država sama in vse njene ustanove, stvarjajo kulturna bogastva, ki bodo prehajala z naraščanja na naraščaj. Radi primera naštejemo: prometna sredstva (ceste, železnice, kanali), šole, obrambna sredstva, naprave za izkoriščanje prirodnih sil in bogastev, umetnine in tako dalje). Če so vsa ta bogastva stvorjena s sodelovanjem vseh, so tudi lastnina vseh. Taka skupna lastnina pa nas zopet tesno povezuje v Jugoslovane. In ker mi taka bogastva hočemo ustvarjati skupno s Srbi in Hrvati, smo Jugoslovani.

Samo tako združevanje v katerikoli resnični obliki družabnega življenja, samo tako soustvarjanje more pospeševati med nami tiste vezi, radi katerih smo Srbi, Hrvati in Slovenci Jugoslovani, le življenje v skupnih društvi in družabnih formah, le soustvarjanje more pri

Slovenih Hrvatih in Srbih imeti za povod občutek skupnosti in temu odgovarjajoče jugoslovansko čustvovanje.

Takemu druženju in sodelovanju pa ni niti malo na potu, če smo mi to, kar smo. Mi smo alpinci in ne moremo biti kaj drugega, dokler stanujemo v Alpah. Mi temu odgovarjajoče govorimo, pojemo, ljubimo. Naša vrednost je v naši značajnosti in vernosti, ki je proizvod tisočletnega razvoja v našem kmetiskem domu in v naši cerkvi. Tudi če bi se dalo na tem kaj spremeniti, bi lahko spremembe imele za posledico zrušenje naše značajnosti in npravnosti. Brez značaja pa bi ne pomenili Slovenci za jugoslovanstvo ničesar. *Le tisti, ki zahteva od Slovencev, da so činitelj konstruktivnega, tvornega jugoslovanstva, zavzema napram njim jugoslovansko stališče.*

Vsa politična nezrelost naših ljudi se pokazuje v tem, da imajo jugoslovanstvo in jugoslovenstvo neprestano na jeziku, kaj pa naj se pod tem razume, si ne predstavljajo. Kar so si pred tem predstavljali svoj čas nekateri, pa pomeni popolno neupoštevanje družboslovja in dušeslovja, pomenja pomanjkanje človeškega ponosa in ča-

sti, poštenosti in značajnosti, pomenja požrečnost za srebniki, ki je lastna samo brezdomovincem.

Gre pa z združabnevanjem in sodelovanjem Srbov, Hrvatov in Slovencev težje kot smo si mislili, kar zadnji učiteljski kongres zopet pokazuje. Težko gre, ker ni pravilnega razumevanja jugoslovanstva v konstruktivnem, tvornem smislu, ker se v združabnevanju in sodelovanju ter v kulturnih vrednotah, stvorjenih s skupnimi silami, ne vidi edine inkarnacije (ustvaritve jugoslovanstva. Zmotna je misel, češ da se jugoslovanstvo pogloblja z usiljenimi družabnimi odnosi in tvorbami, ki ne nosijo pečata sodelovanja in ljubezni vseh. Močnega in globokega jugoslovanstva napačnim potom ni mogoče doseči. Vsaka taka nepravilnost, pa najsi jo zagreši ta ali oni posameznik, ta ali ona večina, ta ali ona manjšina, sila kapitala ali cerkve, ne pospešuje združabnevanja in sodelovanja, ki bi poglobljevalo jugoslovanstvo.

Mi bomo pristopali v kmetiskem gibanju vedno s čistim srcem v duhu konstruktivnega jugoslovanstva k združabnevanju in sodelovanju s Hrvati, Srbi in Bolgari. Da bo to lažje šlo, se bomo pustili piliti in brusiti — ali ostati hočemo dragi kamen jugoslovanske krone, ki bo kot tak činilec sodelovanja in soustvarjanja. Da bi prestali biti dragi kamen, na to ne moremo pristati, ker bi s tem prestali biti tudi činilec.

Naši nazori so jasni.

Zanimiva ugotovitev. — Kaj je pisal »Kmetijski list« 16. julija in kaj piše »Jugoslovan« od 17. septembra t. l.

Kmetijski list je pisal 16. julija na uvodnem mestu med drugim:

»Mi smo v našem listu že stokrat napisali in naglašali, da živimo Slovenci danes v novi državi. Mi smo naglašali pomovno važno okolnost, da je mišljenje človeka vedno odvisno od zunanjih razmer in okoliščin, v katerih živi, in smo poudarjali vedno važnost velike razlike med staro Avstrijo in našo državo zlasti za naše javno življenje.

Povedali smo, da je v Avstriji odločevala katoliška vladarska rodbina, da je bilo merodajno katoliško plemstvo in katoliška visoka duhovščina in ogromna katoliška večina prebivalstva. Proti tem močnim silam se je začel dvigati počasi odpor, in sicer odpor onih, ki ali sami niso bili katoliki (židje itd.), ali pa odpor onih, ki niso bili zadovoljni s premočnim vplivom duhovščine. Tako je prišlo čisto po naravni poti razvoja do tega, da se je v stari Avstriji razvilo povsod, in seveda tudi pri nas, znano »liberalstvo« in »klerikalstvo«. Kdor razume, kar smo napisali, razume tudi, da v tedanjih okolnostih drugega sploh ni moglo nastati.

Po razpadu Avstrije pa smo prišli v čisto nove razmere. Danes ni več katoliške vladarske hiše; ni več mogočnega katoliškega plemstva; ni več ogromne katoliške večine prebivalstva. Namesto premoči ene verske skupine

imajo vse priznane verske skupine z zakonom zajamčeno enakopravnost in svojo zajamčeno notranjo svobodo.

To je velikanska razlika med nekdanj in sedaj!

Ta velika razlika zunanjih okolnosti, ta razlika med nekdanj in sedaj, mora po sili in potrebi naravnega zakona uplivati tudi na naše mišljenje. Čisto vseeno je, ali se naše mišljenje prilagodi novim razmeram že danes, ali pa če pride do tega šele čez 50 let — kar mora priti, to pride!

Zgodovina zadnjih 10 let popolnoma potrjuje to, kar ponavljamo danes. Mi smo bili in smo še žive priče, kako se je vsa fista naša »liberalno-klerikalna politika« — bolje rečeno: bedarija — izmaličila in sprevrgla v navadno, da ne rečemo umazano borbo za korist in za materijalne koristi. Mi smo pred nekaj tedni napisali in povedali, da se je sukala vsa naša »politika« zadnjega desetletja okoli tega, katera skupina se bo dokopala do te ali one javne blagajne, da bi mogla potem deliti svojim pristašem tiste nesrečne »podpore« in jih s tem naravnost kupovati, dalje se je vse sukalo okoli podeljevanja služb svojim pristašem, in pa okoli delitve štipendij in podpor dijakom — kar seveda tudi močno diši po kupovanju duš (zaradi načina, kako se je dijakom delil ta ubogi kruh). O kakih načelih

ni bilo govora več, vsa načela so namreč pabila v vodo, v vodo pa so padla, ker so bila stara, ker so izvirala iz starih razmer, in zato nihče ni vedel, kaj naj s tisto staro avstrijsko robo počne v novi dobi, v naši novi državi.

Bridka resnica je, kar smo povedali, ampak povedati je treba enkrat resnico javno, četudi bodo naše besede tega ali onega spekle.

Nam pa, ki smo staro, iz avstrijskih razmer (glej zgoraj) izvirajočo miselnost že zdavnaj zavrgli, ker smo spoznali, da za našo novo državo tista stara navlaka ni več primerna, je bila postavljena težka naloga, da iščemo za Slovence najbolj primerno novo miselnost, ki odgovarja in ustreza našemu novemu stanju. O tej stvari je napisal naš list stotine člankov, in če bi bili ti članki zbrani v celoto, bi ljudje šele videli, kakšnega ogromnega dela in koliko prečitih noči je bilo treba, predno je pred nami zrastle mogočna in trdna stavba naše nove kmečke miselnosti!

»Jugoslovan« je objavil 17. septembra uvodnik, kjer piše med drugim:

Prišel je preobrat in vse je pričakovalo, da se bo zdaj pa zdaj rodilo nekaj novega. Ta up ljudstva pa je šel po vodi. Politične stranke, od katerih smo pričakovali kar po svoje velika in odločilna dejanja, so ostale kakor so bile pred vojno. Za bivše politične stranke v Sloveniji je ostala štiriletna vojna doba brez vsakih posledic. Začele so po vojni s svojim nepremišljenim delom natančno tam, kjer so leta 1914. nehale. Po pravici, in če bi bilo kaj politične pameti pri takratnih strankarskih voditeljih, bi morale stare politične stranke likvidirati že tedaj, pred 12 leti. Ker niso prestale, ampak so nanovo oživele, so vseh 12 let delale narodu in državi samo škodo, ki je nepovračljiva, ker se izgubljenega časa ne da niti kupiti niti drugače povrniti.

Po vojni se je sešlo v Beogradu takozvano »Narodno predstavništvo«, ki ni bilo izvoljeno, temveč so stare predvojne politične stranke in politične klike poslale vanj svoje delegate. Ti delegati niso bili odmev takratnega splošnega narodnega občutja in so s svojim »delom« na novih tleh nadaljevali natančno tam, kjer so leta 1914. nehali na starih. S tem se je začela dolgotrajna kriza političnih strank v Jugoslaviji.

Ta kriza je postajala vedno očitnejša v državi, a v Sloveniji še posebej. Na teritoriju

bivše Srbije se je obnovila borba med radikali in samostalci. Ti zadnji so se zvezali z raznimi »prečanskimi« strančicami in grupami ter so organizirali bivšo »demokratsko« stranko, ki takoj spočetka ni bila enega kova, ampak neenoten konglomerat, katerega je družila samo negacija, to je nasprotovanje radikalom, ki so bili še najbolj enotni.

V Sloveniji se je komaj po ustvaritvi nove države in sicer že takrat, ko še niso bile odločane v vseh potankostih niti njene meje na zapadu in na severu, oglasil prastari bojnik klic: Tu klerikalec! — Tu liberalec! Liberalcu knof, klerikalcu groš! In podobno... Le malo jih je bilo, ki so se temu uprli, ki so pomislili: Ali ima stari klerikalno - liberalni boj sedaj, v novi državi še kakšen pomen in smisel? Naši slovenski »klerikalci« in »liberalci« so bili plod političnih razmer v stari Avstriji, ki so izgubili svojo eksistenčno upravičenost v novi Jugoslaviji! Te enostavne resnice naši tedanji »klerikalni« in »liberalni« voditelji niso razumeli in zapopadli, oni so kar pozabili, da je stara fevdalna Avstroogrška monarhija razpadla. Avstrija je bila pretežno katoliška država, ne samo po svojih tradicijah, temveč tudi po svoji dinastiji in fevdalstvu, ki je bilo najmočnejši politični faktor v državi. Danes je položaj bistveno drugačen! V Jugoslaviji je katolicizem v manjšini in ima interes na tem, da vlada v novi državi princip verske strpnosti in popolne enakopravnosti. Čemu tedaj strupeno sovražstvo nekdanjih dni prenašati iz propadle hiše še v novo hišo, v kateri so razmere popolnoma drugačne?

Koliko jih je bilo, ki so preštudirali naše nove gospodarske, nove socialne, nove verske in nove kulturne razmere in temu prepotrebemu, ker osnovnemu temelju, primerno preosnovali svoje ali svoje skupine politične smotre ter določili za dosego teh ciljev ali smotrov tudi nove metode in novo taktiko? Prav malo jih je bilo in ti so morali vseh 12 let stati v kotu ali pa se zadovoljevati z vsestranskim zastopovanjem in preziranjem.

Kdor primerja oba članka, mora uvideti, da je »Jugoslovan«, ki je več ali manj vladni list, zapisal prav to, kar je pisal in učil »Kmetijski list« že leta in leta, toda žalibog gluhih ušesom! Kakor pa vse kaže, se tudi pri nas pričinja svitanje!

Predsednik vlade o jugoslovanstvu.

V nedeljo je obiskal predsednik vlade general Živković Zagreb, kjer so ga sprejeli z velikimi častmi. General Živković je obiskal vse urade, obiskal je tudi vse dostojanstvenike, zagrebški občinski svet pa je sklical svečano sejo, kjer je pozdravil predsednika vlade zagrebški župan dr. Srkulj v imenu mesta Zagreba. V pondeljek pa je priredil, predsednik vlade velik banket v najlpšem zagrebškem hotelu »Esplanade«, kjer je imel pomemben govor, v katerem se je dotaknil tudi jugoslovanstva.

O tem je rekel predsednik vlade general Živković:

»Zagreb je med prvimi z ljubeznijo in priznanjem pozdravil pomembno in modro dejanje Nj. Vel. z dne 3. oktobra 1929. in s tem tolmačil pravo razpoloženje in čustva vsega hrvatskega dela našega naroda. Kot dostojen in pravi naslednik, kot resnični propovednik in tolmač jugoslovanske misli in svetlih duhov Gaja, Jelačića, Strossmayerja in ostalih velikanov Hrvatov in Jugoslovanov.

Ime naše kraljevine, Jugoslavija, kot sinteza enotnega čustvovanja in popolne nacionalne solidarnosti in narodnega edinstva je navdušeno odjeknilo v vseh rodoljubnih srcih našega naroda.

Jugoslavija ne pomeni samo narodnega in državnega edinstva, ni le popolna duhovna in nacionalna solidarnost Srbov, Hrvatov in Slovencev, marveč pomeni i popolno harmonijo in sklad interesov tako celote kakor posameznikov. Ona pomeni popolno enakost in popolno ravnopravnost vseh državljanov. Ta enakost pomeni enako skrb in delo za vse kraje, ki so vsakemu od nas enako dragi, ker so naši, ker so deli naše velike jugoslovanske zajednice.

Ime Jugoslavija ne pomeni negacije naših plemenskih imen, ne hrvatskega, ne srbskega ne slovenskega. Kajti v resnici so bili najboljši in največji Jugoslovani v preteklosti najboljši Hrvati, Srbi in Slovenci. Ravno tako naj spoštovanje naših svetlih nacionalnih in plemenskih tradicij vsikdar podpira razvijanje in krepitev nacionalne sinteze in edinstva.

Tako pojmovano jugoslovanstvo kot narodne in državne misli, kot splošne narodne lastnosti (obeležja) kot splošne narodne zastave, ki naj nas vse združuje, je najzanesljivejša osnova za okrepitev in napredek vseh nas Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ali si že član Kmetijske Matice?

Tekma koscev v Št. Rupertu v Sav. dol.

Društvo kmetijskih fantov in deklet »Zimzelen« v Orlivasi je priredilo v nedeljo, dne 14. sept. t. l. tekmo koscev na travniku tov. Fr. Plaskana v Št. Rupertu.

Za tekmo je vladalo veliko zanimanje bližnje in daljne okolice. Vkljub temu, da je bilo že v soboto dopoldne in deloma tudi popoldne deževno vreme, so se vendar priprave za tekmo za silo izvršile. Ako pa bi bilo lepo vreme, bi izgledal tekmovalni prostor še mnogo lepši kakor je. Lahko se reče, da je bila ta prireditelj pravi kmetijski praznik bližnje okolice in predpriprava za kmetijski praznik v pravem pomenu besede.

V nedeljo, kmalu po 2. uri se je začel polniti tekmovalni in veselilni prostor, ki je bil ves ograjen z zelenjem. Ljudje so prihajali deloma peš, deloma na vozovih in s kolesi tako da je bil pred tekmovalnim prostorom pravcati vrvež in nestrpno pričakovanje koscev, ki so se zbirali pred društv. lokalom v Orlivasi, kjer se je istotako vršilo med kosci živahno razpoloženje in razpravljanje o kvaliteti posameznih kos, o pravilnem nasajanju in kdo bo pri tekmi najboljšo odrezal in seveda tudi o tem, kaj se istočasno godi na tekmovalnem prostoru?

Na travniku se je začela polasčati udeležencev nekaka vznemirjenost: kje so kosci, ker se je pač vsakemu zdelo, da bodo šele isti nekako spopolnili celo prireditev, oziroma zadovoljili vse, ki so se tekme udeležili.

Ura je tri! Fantje gremo, zavrelo je med kosci in hipoma je napolnilo pripravljene dvo-vprežni voz 9 koscev z zavihanimi rokavi, s koso na desni in z zelenimi jopiči na levi rami. Sprednji del voza je zavzela godba, na sredino voza med kosce so še postavili brzo-klepalnik. Koscem so se še pripeli šopki in — odhod! Konji so potegnili voz, godba je udarila živo koračnico, katero je vriskanje koscev še pojačilo. Voz je drdral iz Orlevasi skozi Št. Rupert in je zvalil na cesto staro in mlado. Kdor je količkaj mogel, jo je mahnil za vozom, kajti na vozu je vladalo izredno navdušenje. Godba, vriskanje in petje se je ponavljalo brez konca in kraja, vse tja do tekmovalnega prostora.

Kosci se že peljejo! od daleč se čuje godba in vriskanje. Vse je drvelo proti vhodu. Vsak jih je hotel prvi videti. Voz se je približal, v solncu so se že zasvetile pokoncu držane kose, raz voza se je močno razlegala tista naša: »Moja kosa je rujava, ker ne reže trave več, moja dekle ni ta prava, ker ne ljubi mene več...« Med tem je voz obstal, kosci so se postavili z godbo na čelu v vrsto in med veselo koračnico vkorakali na prostor in za njimi cela množica. Razume se, da je od zunaj ostalo veliko število radovednežev, ki so kukali skozi zasajeno zelenje. Užitek smo privoščili tudi tem, kajti znano je, da vlada denarna kriza, zanimanje pa je bilo splošno za to, res pravo, kmetijsko prireditev.

Eden izmed koscev je klepal kose z brzo-klepalnikom, za katerega so se gledalci izredno zanimali in razpravljali o njegovih posebnostih. Med tem časom so se zaznamovali posamezni pasovi s številkami in zbrala se je ocenjevalna komisija, katero so tvorili sledeči tov.: Filip Korun, Trnava; Hieronim Marinc, Glinje; Franc Pavlič, Št. Pavel pri Prebolju in zastopnik društva Ivan Kronovšek ml., da pregleda površino, travo in tla posameznih tekmovalnih pasov. Nekateri gledalci so bili mnenja, da niso pasovi vsi enako široki, ko pa so pasove premerili, so spoznali, da je to le varanje oči in ugotovili popolno enakost. Potem so si kosci izžrebali pasove, katerih vsak je bil dolg 35 m in širok 4 m, torej 140 m² površine; nato se je prva skupina postavila pred svoje pasove in po da-

nem znaku pričela kositi. Komisija je med košnjo ocenila držanje telesa posameznih koscev. Med gledalci so nastala različna ugibanja in ocenjevanja poedinih koscev. Delale so se različne opazke, ki so dale precej smeja in zabave. Ko so se kosci bližali koncu, so jih gledalci obkolili tako, da je komisija z največje težavo ugotovila dovršetak prvega kosa, ki je kosil 8 minut in ostali štirje po 9 minut; tudi pri drugi skupini je prvi kosil 8 minut in vsi drugi po 9 minut. Za tem je komisija pregledala dvojnike in čistočo redi. V tem času je godba zaigrala zopet koračnico in primahale so jo grabljice, veselo pojoč, v lepih krojih, kar je napravilo izredno lep utis; občinstvo jih je pozdravilo s plaskanjem. Grabljice so ob zvokih godbe odgrabile dvojnike, da je zamogla komisija oceniti dvojnike. Kosci in grabljice so v krogu posedli po travi k mali južini, katero jim je prinesla skrbna grabljica-gospodinja. Ko so se kosci in grabljice okrepčali, je godba zaigrala urno polko, fantje in dekleta so se sprijeli in kar po travi zaplesali; to je bil zelo lep in domač prizor, ki se je vsem dopadel.

Do tega časa je komisija dovršila svoje delo, ki je bilo zelo težavno vsled tega, ker so tekmovali sami dobri kosci in jih je bilo zelo težko zaporedno razvrstiti.

Nato je tov. Fr. Plaskan pozdravil vse navzoče in se pri tem zahvalil za lepo udeležbo, s katero so pokazali, da se zanimajo za takšne kmetijske prireditve. Za njim je govoril tov. Ivan Kronovšek, ml., ki je v svojem govoru naglašal veliko važnost tekme koscev, kot nove panoge kmetijskega sporta. Če bo kmetijska mladina znala uvaževati lepoto svojega dela in dela za izobrazbo in kulturo naše vasi, tedaj lahko pričakujemo tudi boljših časov. Ob sklepu je razglasil izid tekme, pri kateri so dobili naslednji tovariši

1. Ivan Turk, Trnava, 8 min., 19½ točk s koso F. Kajetan Ahačič, Tržič (»Ekonom« osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani.) (V oklepajih firme, ki so kose podarile.)

2. Anton Kajtner, Orlavas, 9 min., 18½ točk z »Junačko koso« (tovarna Köllner, Slovenjgradec).

3. Alojz Platner, Groblje, 9 min., 18 točk, s koso »Blisk« (Pauer, Braslovče).

4. Ivan Cizej, Št. Rupert, 9 min., 18 točk, z »Elektro koso« (Krašovic, Žalec).

5. Ivan Kok, Topovlje, 9 min., 18 točk, z »Jugoslovensko koso« (Jagodič, Celje).

6. Anton Škrubej, Orlavas, 9 min., 17 točk, s koso »Kanonensense« (Laurič, Vransko).

7. Franc Kronovšek, 9 min., 17 točk, s »Peklensko koso« (Vizovišek, Žalec).

8. Paul Vecej, Orlavas, 8 min., 16½ točk, s koso »Tanenbaumsense« (Rakusch, Celje).

9. Ferdo Povše, Orlavas, 9 min., 16 točk, s »Turško koso« (Cvenkel, Št. Peter v Sav. dol.

Naj pripomnimo, da se je tov. Alojz Platner držal pri košnji telesno najboljše.

Skupno so nam podarile kose naslednje firme: D. Rakusch, Celje 3; Majdič, Celje 1; Jagodič, Celje 1; Pikel, Št. Pavel pri Preboldu 1; »Ekonom« osr. gosp. zadruga, Ljubljana 3; tovarna Köllner, Slovenjgradec 2; Krašovic, Žalec 1; Vizovišek, Žalec 1; Cvenkel, Št. Peter v Sav. dol. 1; Laurič, Vransko 1; Pauer, Braslovče 1; Oset, Vransko 1; Hindel Leo, Braslovče 1. Izmed dobljenih kos, so se za tekmovalce izžrebale, s katerimi so tudi kosili.

Na tem mestu se še enkrat vsem darovalcem najlepše zahvaljujemo.

Potem je zavladalo na veseličnem prostoru živahno vrvenje. Dekleta so pridno stregle v šotorih in skrbele, da je bil vsak najboljše postrežen. Sploh vsi gostje so bili izredno dobre volje, vključno temu, da je skoro vedno škropil dež, za katerega so se prav malo zmenili.

Slabo vreme nam je tudi onemogočilo, da smo si preskrbeli premalo steklene posode, miz in klopi, tako so mnogi morali oditi, ker jim nismo mogli postreči.

Vsi, ki so se te prireditve udeležili, so bili z njo izredno zadovoljni. Upamo, da nas bodo tudi prihodnje leto posetili v tako lepem številu.

Končno se čutimo dolžni, da se zahvalimo tov. Plaskanu za travnik in ge. Bratecovi, ker je dovolila dovoz po svojem travniku, vsem tistim, ki so nam darovali zelenje, članom ocenjevalne komisije in vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli, da je prireditev tako lepo uspela, kakor zasluži.

Profesor dr. France Veber 40-letnik.

V soboto 20. t. m. je praznoval 40-letnico svojega rojstva profesor modroslovja na ljubljanski univerzi g. dr. France Veber. Jubilant je eden izmed najbolj produktivnih znanstvenikov slovenske visoke šole in je tekom desetih let spisal poleg nešteto raznih razprav deset velikih modroslovnih znanstvenih del, med katerimi se nahaja tudi znamenito delo »Idejni temelji slovanskega agrarizma«. S tem delom je g. profesor pokazal na osnovno črto človeške družbe v najširšem in najožjem pomenu besede, ki je zgrajena na zednici kmetijskega sloja, kot oni zajednici, katera edina harmonično veže vse ostale raznolikosti socijalnega razvoja človeškega. Prikazal je načelno razvojno medsebojno razmerje med posameznimi elementi človeške družbe in prišel do zaključka, da so vsi elementi človeške družbe in z njimi torej družba sama končno zgrajeni na kmetijski slojni zajednici. Najjačji činitelji, ki so vplivali na razvoj človeštva in ga usmerjali, so bili in so: kruh, svoboda, vera.

Ko je ta znamenita knjiga izšla, smo mi zapisali v njeni oceni, da sprejemamo knjigo kot prvo in v resnici nevtravno znanstveno formulacijo naše, kmečke duše in jo tudi s tega vidika vsakemu, ki mu je sploh še kaj do te duše, najtopleje priporočamo.

S svojimi deli si je g. jubilant utrl pot v svetovni znanstveni svet in Slovenci smo na tako odličnega znanstvenika lahko ponosni, posebno je pa nanj lahko ponosen slovenski kmet, ki je dobil od njega filozofsko utemeljeno delo o pravilnosti kmetijske miselnosti.

Lavoslav Bučar — 50-letnik.

Petdeset let življenja, pol stoletja dela. V nedeljo je praznoval svoj petdesetletni jubilej po celi Dolenjski in širom Slovenije znani posestnik in gostilničar Lavoslav Bučar iz Kostanjevice, eden najmarljivejših delavcev v naših gospodarskih strokovnih in stanovskih organizacijah. Večino svojega prostega časa je posvetil napredku domače občine, kateri je dolgo vrsto let županoval, 20 let pa je nepretrgoma član občinskega odbora. Na njegovo pobudo je bila ustanovljena občinska hranilnica in njegova zasluga je vedno lepše se razvijajoči tujski promet v Kostanjevici in v celi krški dolini. Vneto si je prizadeval za

največjo pridobitev, ki naj bi dvignila blagostanje te lepe doline, za železniško zvezo Novo mesto - Brežice, ki bo morala biti prej ali slej uresničena.

Dolgo let je bil član glavnega odbora Kmetijske družbe, Zbornice za TOI, Vinarskega društva itd. itd.

Kot odličen kmetijski strokovnjak je sodeloval pri raznih kmetijsko - strokovnih listih in bil njih stalen sodrudek.

Ko se je pričelo v Sloveniji socijalno kmetijsko gibanje, je bil Lavoslav Bučar med prvimi, ki je oznanjal njegove misli po Dolenjskem in stal vedno v prvih vrstah kmetijskega pokreta in neustrašeno branil njegove pravice. Pa ne samo z besedo, temveč tudi s peresom je utrjeval naš jubilent kmetijsko ideologijo in »Kmetijski list« ga šteje med svoje najboljše sodelavce.

Ob petdesetletnici mu želimo mnogo zdravja, da bomo slavili še druge jubileje neutrudljivega javnega delavca.

Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz-Josef«-grenčica najboljšo olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazujejo, da se v uporabi zelo milo odvajajoča »Franz-Josef«-voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovih.

Panevropa na seji Društva narodov.

Varnost miru. — Vprašanje razorožitve.

Seja D. N., ki se je vršila te dni, je zlasti pomembna, ker je sprejela načelo Panevrope in precej energično nastopala proti vojni. Pomembni so bili govori Brianda, Hendersona, dr. Curtiusa in za našo državo govor našega zunanjega ministra dr. Marinkoviča, ki je izjavil, da je Jugoslavija iskreno za Panevropo. Marinković je na seji s svojim odločnim nastopom znatno olajšal položaj. Rekel je med drugim, da se problem varnosti obravnava kot nekaj nevažnega; on pa mora ugotoviti, da se narodi boje vojne, ker še vedno niso prepričani, da ni nemogoča. Vprašanje varnosti ni enostavno vprašanje razorožitve. Predlagal je, da se takoj ustanovi posebna komisija, ki problem preštudira ter ga pozitivno reši. — Dne 17. t. m. je prejelo tajništvo D. N. od francoske delegacije predlog, oziroma resolucijo, ki jo je podpisalo 45 držav. Resolucija naglašala, da je tesno sodelovanje vseh evropskih vlad na vseh poljih javnega življenja prvotne važnosti za ohranitev miru. Izvoli naj se posebna komisija, ki naj vprašanje evropske federacije do prihodnjega zasedanja D. N. prouči ter sestavi stvarne predloge. Potek in uspeh tega važnega vprašanja zanima predvsem vso Evropo.

TEDENSKI KOLEDAR:

- 28. septembra, nedelja: Vaclav.
- 29. septembra, ponedeljek: Mihael.
- 30. septembra, torek: Hieronim.
- 1. oktobra, sredo: Remigij.
- 2. oktobra, četrtek: Ang. varuh.
- 3. oktobra, petek: Kandid.
- 4. oktobra, sobota: Francišek Ser.

V Italiji popravljajo po potresu porušene hiše. Naša slika kaže popravljanje hiš v mestecu Villanuova, ki ga je bil zadnji veliki potres skoro popolnoma porušil.

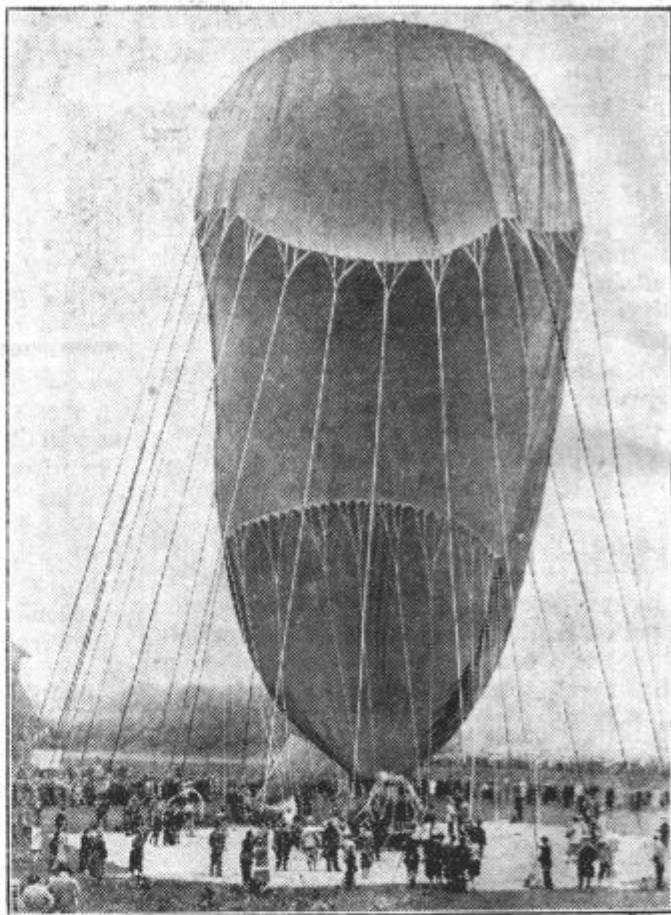
Razdejanja viharja v San Domingu.

Slika nam kaže glavno ulico mesta San Domingo, glavnega mesta istoimenske države na otoku Haiti, ki jo je opustošil vihar. Vihar je porušil okrog 9000 hiš in pokopal pod razvalinami 4000 ljudi.

100-letnica železnice.

Na Angleškem so pred nekaj tedni proslavili 100-letnico železniške proge Liverpool—Manchester. Ameriški poslanik stoji na lokomotivi, ki je pred sto leti prvič vozila po tej progi.

Z balonom bi rad v zračne višave.

V nedeljo 14. septembra t. l. se je hotel švicarski profesor Piccard dvigniti s posebnim balonom 16.000 m visoko v zrak. Na veliko začudenje pa se zrakoplov ni hotel dvigniti, ko so odveza i vrvi, s katerimi je bil pritrjen na zemljo. Zato je bil let v višino preložen.

KMETIJSKA MATICA. Knjige Kmetijske Matice za leto 1930 z Velikim koledarjem za leto 1931 so v tisku. Vsak naročnik bo prejel tudi letos štiri knjige. Je pa še mnogo poverjenikov, ki nabiralnih pol niso vrnili. Vsi ti se vljudno naprošajo, da zaključijo nabiranje udov čimprej in nam naznajo število, da zamoremo določiti število naklade. Kjer še ni poverjenika, naj kdo, ki mu je kultura in napredek našega kmeta pri srcu, takoj sporoči svoj naslov Kmetijski Matici v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7, da mu pošlje vsa potrebna navodila. Gospodje poverjeniki, potrudite se, da bo število nabranih udov čim večje! Čim več naročnikov, tem boljše knjige!

Kmetijski koledar za leto 1931 v žepni obliki, okusno in trpežno vezan v platno, bo izšel prihodnji mesec. Opozarjamo že danes naše kmetovalce na ta najboljši kmetijski koledar, ki je vsako leto že pred novim letom popolnoma razprodan. Naročite si ga pravočasno! Razprodajalci imajo popust! Cena bo komadu 12 Din, po pošti 1 dinar več.

Kmetje! Darujte svojim otrokom dobre knjige! Dobra knjiga je najboljši učitelj in voditelj človeka. Naša mladina naj se izobražuje, mesto da poseda po gostilnah in zapravlja težko zaslužen denar!

SEJMI.

- 29. septembra: Sv. Barbara, Sv. Lovrenc Ptuj, polju, Marenberg, Cmurek, Šoštanj, Vržej, Pilštanj.
- 30. septembra: Methika.
- 1. oktobra: Stari trg, Podčetrtek.
- 4. oktobra: Selca, Kranjska gora, Sv. Lovrenc S. g., Kostrivnica, Žalec, Jurklošter.

Mladina

»Praznik jesenske žetve.« »Zveza« društev kmetijskih fantov in deklet priredi 4. oktobra »praznik jesenske žetve«. Ker naj bi bila ta prireditev nekaka prijetna in veselo-zanimiva razstava jesenskih sadov in plodov, se obrača »Zveza« do vseh tovarišev in prijateljev na vasi s prošnjo, da radevolje pomorejo prirediti praznik s tem, da pošljejo »Zvezi« (Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5/I.) bodisi kakršnih koli jesenskih sadežev, predvsem sadja, za kar se jim »Zveza« že vnaprej najtoplejše zahvaljuje.

Frankolovo. Društvo kmetijskih fantov in deklet priredi dne 28. septembra ob 3. uri pop. v gostilni Šnabl vinskotrgatev, združeno z veselico, šaljivo pošto, licitacijo in z razno zabavo. Vse prijatelje, ki so radi dobre volje, vljudno vabi odbor.

Dopisi

Orlavas: V ponedeljek dne 15. t. m. se je težko ponesrečil sin tuk. posestnika g. Avgust Povše. Na polju je nalagal svežo krmo z rokami. Ko je nesel na voz prvo naročje krme, je stopil z eno nogo čez »štango«, v tem hipu pa je potegnil konj, da je padel pod voz. Osje ga je prijelo in ga vleklo več metrov s seboj in mu pri tem zlomilo tilnik. Nesrečneža so najprvo pripeljali domov, potem pa z avtom v celjsko bolnico, kjer je kmalu izdihnil. Do zadnjega je bil pri popolni zavesti, čeravno je trpel grozne bolečine. Pogreb pokojnika se je vršil v četrtek 18. t. m. na farno pokopališče v Braslovče. Vozilo ga je par belcev na mrtvaškem vozu, ki je bil ves obdan z vencem in šopki. Rajnemu, ki je postal žrtev svojega poklica, naj bo zemljica lahka — preostalim pa naše sožalje! — V četrtek okoli pol 8. ure zvečer je začela goreti kopica slame, last g. Fran. Plaskan. Na kraj požara je prihitelo prost. gas.

Podlistek

Ivan Albrecht:

Sestra Dolorosa.

(Nadaljevanje.)

»Oče so rekli! Kaj se delaš nevednega, ko sta se vendar najprej zmenila vidva sama!« je še vedno ihtelo dekle.

Fant se je od zavzetja z obema rokama prijel za glavo:

»Z očetom govorila — o tebi!? Pri tej priči naj oslepim!«

»Ne roti, ko je vse zaman!«

»Zalka, čuj me vendar — «

»Lepe besede so zmeraj bile in bodo po ceni,« mu je obrnila mladenka hrbet ter je odšla iz kuhinje, on pa kakor s težkim bremenom za njo:

»Samo par besedi mi daj spregovoriti, pa bo vse jasno. Kar praviš, ni mogoče! Kvečjemu, če je tebi in meni nastavljena past!«

»Če bi ti mogla verjeti,« je trpko pomislila Zalka in nemo odšla v kozolec, Cencan pa kakor senca za njo.

»Niti z besedo te oče niso omenili,« se je zarotil in se naslonil na voz. »Samo o posestvu sva govorila — «

»In o mladi gospodinji — «.

društvo Trnovo-Št. Rupert z motorno brizgalno, ki je ogenj pogasilo. Sreča je bila, da je bilo mirno vreme in da je kopica stala na gmajni na samem, drugače bi požar ogrožal celo vas. Ogenj je bil brez dvoma podtaknjen od zlobne roke. G. Plaskan pa trpi precejšnjo škodo.

Zgornja Šiška. Tudi pri nas nameravamo v narodnem in društvenem pogledu napraviti korak dalje — ter osnovati Sokolsko društvo, v čigar vrste vabimo naše zavedne kmetovalce in njih sinove ter hčere. Že sedaj so prijave številne in se vrši odločilni sestanek v torek, dne 30. t. m. ob osmi uri zvečer v dvorani Nar. prosvetnega društva Vodnik. Pridite polnoštevilno. Zdravo!

Politične vesti

Novi člani Vrhovnega zakonodajnega sveta. Predsednik ministrskega sveta in minister za zunanje zadeve je imenoval te-le člane vrhovnega zakonodajnega sveta: Ivana Puelja, ministra v pokoju iz Velikih Lašč; Živančevića Mihajla, odvetnika v Beogradu; dr. Draga Marušiča, odvetnika v Ljubljani.

Za konzula v Brajli je bil imenovan g. dr. Anton Novačan, odvetnik v Celju.

Nov predsednik državnega sveta. Za predsednika državnega sveta je imenoval kralj bivšega ministra dr. Niko Periča.

Zakon o brezobrestnem posojilu za hiše. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za gozdove in rudnike po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal in razglasil zakon o brezobrestnem posojilu v gradbenem materialu dobrovoljcem, naseljencem in optantom za zidanje hiš.

Likvidacija veleposestev. Poljedelsko ministrstvo je izdalo odredbo, po kateri se ima izvršiti postopna likvidacija veleposestev. Ta likvidacija se ima izvršiti potom odkupa po najnižjih cenah.

»Pravim ti, da ne! Če ne verjameš, stopi z mano k očetu in ga vprašam vpricho tebe.«

Zalka je skozi solze nezaupno pogledala mladeniča, toda njegove oči so svetile tako toplo in vdano, da je bila takoj premagana.

»Ali naj ti res verjamem?«

»Kdaj sem ti še kaj lagal?!«

»Davi, ko si rekel, da si pri Tomažčevih vso noč kosil.«

»Tega nisem rekel,« se je branil fant. »Samo zamolčal sem ti nekaj, ker sem obljubil tako.«

»Torej imaš le res nekšne skrivnosti?« je zaskelilo Zalko.

»Nič skrivnosti. Kvečjemu toliko, da je tisti dogodek zame samega skrivnost,« se je mučil Cencan.

»Iz jaz nisem toliko vredna, da bi smela vedeti, kaj te tare in teži?!«

»Vedi: v to me ne veže obljuba molčanja. Morda — se mi zdi — se je vrnil moj — oče — «.

Zalka je zaprepaščena sklenila roke:

»Tvoj — oče?!«

»Morda, pravim in te prosim, da me več ne vprašuj, ker še sam nič ne vem.«

»Moj ubogi, dragi, ljubi moj,« je kakor v zamaknjeni molitvi dahnila dekle in skrilo razgreti obraz na njegovih prsih. Cencan jo je burno objel in ji jecljaje ponavljal že stokrat izrečeno obljubo zvestobe in vroče ljubezni, ko zamomlja za njima:

»No, zdaj vidim, da me ima Bog res še rad.«

Fant in dekle planeta vsaksebi in osramočena obstaneta pred Petrom Rodnikom, ki se zadovoljno reži njuni zadregi.

Po svetu

Vojaška zarota na Bolgarskem. Med bolgarskimi oficirskimi krogi so odkrili dobro organizirano zaroto proti vladi. Aretiranih je bilo okrog 200 častnikov. V ječi je izvršil samomor polkovnik Marinopolski, ki je bil glava zarote. Po drugih vesteh so pa polkovnika Marinopolskega v ječi ubili njegovi nasprotniki, ker ni hotel izdati nobenih zarotniških tajnosti. Bolgarsko časopisje je spravilo ob tej priliki v svet zlobne vesti, češ da gre za špijonsko zadevo v korist Jugoslavije in da so bili zarotniki od Jugoslavije podkupljeni špijoni. Te trditve so imele namen odvrniti pozornost bolgarske in druge evropske javnosti od resničnega stanja stvari, ki je vse prej kot roznata za bolgarsko vlado.

Dokaj napeto stanje v Španiji. V zadnjem času se je politično in gospodarsko stanje v Španiji precej poslabšalo. Pred vsem se je zelo poostrila gospodarska kriza. V Barceloni, drugem največjem mestu Španije, pa grozi ponovna stavka delavcev. V mestih pa so se vršile demonstracije proti draginji.

Odprava smrtnih kazni v Angliji. V angleškem parlamentu izdeluje posebna komisija predlog za odpravo smrtnih kazni. Kot je znano, je mnogo verjetnosti, da se na Angleškem odpravi smrtna kazen.

Cenzura v Španiji odpravljena. Pretekli teden je bila v Španiji odpravljena časopisna cenzura, ki je trajala nad sedem let.

Kuga na Kitajskem. Poročajo, da je v raznih kitajskih pokrajinah izbruhnila kuga. Epidemija je zahtevala na stotine človeških žrtev.

Nemiri na Poljskem. Radi krepkega nastopa vlade proti opoziciji je nastal v Poljski med narodom precejšen nemir. Vlada je dala zapreti precej opozicijskih zastopnikov. V nekaterih krajih so proglašeni štrajki in sklicana protestna zborovanja.

»Nič ne bo z gruntom, oče, pa ne morem pomagati. Srca ne morem in ne smem prepiti,« se opogumi Cencan, a gospodar samo: »Kaj pa čeljustiš?! Boga rajši zahvali, da ti je dal tako dekle!«

Zalka lastnim ušesom ne more verjeti:

»Ali niste rekli prej, da pride mlada gospodinja k nam?«

»No,« se ji roga zadovoljni gospodar, »si mar ti stara, kaj?! Rajši bi mi bila povedala, kako je z vama. Meni bi bila s tem odkrila novico, ki sem si jo že nekaj let želel, sebi bi pa prihranila solze za kakšno bolj primerno priložnost!«

»Oče, ali je res?« je vzhičeno drhtel Cencan, Rodnik pa:

»Tudi ti si oglat in lesen. Kaj mi nisi znal davi reči: Če bom jaz gospodar, mora biti Zalka gospodinja!«

Strmečemu paru je potlej toplo in iskreno pojasnil, kako si je natihoma vedno želel, naj bi rastla tako, da rasteta drug za drugega in za grunt.

»Ne zameri, dragi« so prosile Zalkine rosne oči. In tudi vi ne zamerite, oče! Oba sva Bog ve kolikokrat govorila o tem, a si nisva upala povedati.«

»Zdaj še bolj drži, ko ni bilo treba besedi,« je bil Peter Rodnik naenkrat ves osvežen in kakor pomlajen. »Zavoljo tega se mi zdi, da s potjo k notarju ne bi bilo treba odlašati do sobote. Danes je že itak dan v kraju, a to bi še lahko opravili — «

Cencan je pogledal Zalko, ta pa njega in potem gospodarja.

Dalje prihodnjič.

Novice

Spomenik kralju Petru so odkrili preteklo nedeljo v Sisku.

Jugoslovanska razstava v Ženevi. Te dni je bila otvorjena v Ženevi velika jugoslovanska razstava, ki prikazuje razvoj in napredek naše države v zadnjih desetih letih. Razstava je prirejena s tako učinkovitimi sredstvi, da so se o njej izrazili vsi evropski diplomati, ki prisostvujejo sejam Društva narodov, z najpohvalnejšimi besedami.

Odredba o vpisovanju učencev. Ministrstvo prosvete razglasa: Učenci, ki so končali četrti razred ljudske šole z eno ali dvema slabima ocenama, se ne morejo vpisati ne na gimnazijo ne na meščansko šolo. Tem učencem je izjemoma dovoljeno, da se ponovno vpišejo v četrti razred ljudske šole, ako žele, da se prihodnje leto vpišejo v gimnazijo ali v meščansko šolo.

Trsatska cerkev bo proglašena za baziliko. 26. t. m. bo trsatska cerkev proglašena za baziliko. Na ta dan se bodo vršila na Trsat velika romanja iz raznih krajev Jugoslavije. Trsatska božja pot je tudi Slovencem dobro znana.

V znak hvaležnosti Franciji za izkazano podporo, ki jo je nudila za osvoboditev naše države, bodo zgradili v Beogradu lep spomenik. Umotvor je delo našega največjega kiparja Ivana Meštrovića. Odkritje spomenika se bo izvršilo 11. novembra t. l.

25-letni jubilej je praznovala v nedeljo 21. t. m. prva slovenska gimnazija v Št. Vidu nad Ljubljano. Škofove zavode je ustanovil nadškof dr. Anton B. Jeglič. Jubilejnih slavnosti so se udeležili poleg ustanovitelja zastopniki državnih, vojaških in civilnih oblasti.

Letalska nesreča na zagrebškem letališču. V nedeljo se je pripetila na letališču v Zagrebu težka nesreča, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Pilot Schön in njegov spremljevalec Krunić sta poskusila komaj 15 m nad zemljo predrzno vajo z letalom. Vaja se jima ni posrečila, temveč je letalo zadelo ob tla, se prevrnilo in vžgalo. Kljub takojšnji pomoči sta oba letalca našla smrt pod ruševinami letala.

Zabranitev dogona blatne in zanemarjene živine na živinske sejme. Trgovci z živino in kmetje se opozarjajo na naredbo ministrstva za poljedelstvo od 25. marca 1930., št. 17105-III. b — Službeni list kraljeve banske uprave dravske banovine od 17. julija 1930., ki prepoveduje dogon neosnažene in blatne živine na živinske sejme. Glasom te naredbe od 1. oktobra 1930. dalje neosnažena živina ne bo smela več na sejem, ampak bo že pri vstopu v mesto zavrnjena.

Realci v Ljubljani in Mariboru pretvorjeni v realni gimnaziji. Minister prosvete je podpisal odlok, s katerim se realca v Mariboru z odelki realne gimnazije pretvori v realno gimnazijo z ločenimi oddelki realke od V. do VIII. razreda. Z istim odlokom je pretvorjena realca v Ljubljani z oddelki realne gimnazije v I. realno gimnazijo s posebnimi oddelki čiste realke od V. do VIII. razreda.

Likvidacijska masa bivše gospodarske poslovalnice. Bivša ljubljanska direkcija južne železnice v Ljubljani je oskrbovala svoje

nameščence preko gospodarske poslovalnice (aprovizacije), ki je po prevzemu Južne železnice v državno upravo prešla v last državnega erarja. V toku let je imovina te ustanove narasla na vsoto več ko 11 milijonov dinarjev, nastala je iz čistega dobička za prodajo blaga železniškemu osebju. Po likvidaciji gospodarske poslovalnice je bilo sklenjeno likvidacijsko maso predati humanitarnim namenom, in sicer 15 milijona Din bolniškemu fondu državnega prometnega osebja za zgraditev sanatorija za bolne na pljučih, ostanek pa se porabi za ustanovitev fonda za gradnjo stanovanjskih hiš železniškemu osebju na področju ljubljanske direkcije.

Italijanske obdolžitve. Italijanska komisija, ki je imela nalogo proučiti katastrofo, ki se je pripetila 6. julija 1930 v Pašmanskem prelivu in pri kateri se je italijanska ladja »Morosini« zaletela v jugoslovanski parnik »Karadjordje« ter ga težko poškodovala, je končala svoje delo. Komisija je ugotovila, da ne zadene poveljnika, oficirje in moštvo italijanske ladje nobena krivda za nesrečo. — Fašistično časopisje je ob tej priliki grdo napadlo čehoslovaške in poljske Sokole ter jih obdolžilo, da so pokradli na »Morosiniju«, ko jih je ta sprejel kot brodolomce na svoj krov, velike količine srebrnega jedilnega orodja. Čehoslovaški Sokoli so proti tej nesramni obdolžitvi vložili protest pri zunanjem ministru.

Avtomobilska nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev, se je dogodila v bližini Slatine Radenci. Trgovec iz Gradca je vozil na težkem tovornem avtomobilu polne steklenice slatinske vode iz Slatine Radenci proti Gornji Radgoni. Iz Radgone mu je privozil nasproti osebni avto, kateremu se je hotel umakniti, a je zavozil preveč v stran in se prevrnil v jarek. Tovorni avto je pokopal pod sabo Heidrovo ženo in jo zadušil. Steklenice so se vse razbile in tudi avto se je močno pokvaril.

S karabinko si je končal življenje neki Janez Sedej iz Verda pri Vrhniki. Pred 10 leti je prišel iz Amerike, pa tudi doma mu ni bila sreča mila, nikjer ni mogel dobiti primerne zaposlitve. Brezposelnost ga je zadnje čase spravila naravnost v obup, zadnje rešitev je videl le še v smrti.

Žrtev fantovskega pretepa. 19letni delavec Viktor Dobravec iz Prevoj pri Kamniku je popival v neki gostilni v Lukovici s svojimi tovariši. Fantje pa so se, kot je že običaj, sprli in si skočili v lase. Gostilničar jih je pomiril in prepredel v gostilni pretep. Fantje so odšli iz gostilne, med njimi tudi Dobravec, ki so ga pa nasprotniki napadli z nožem in mu zadali 4 rane v hrbet in 3 v prsa. Odpeljali so ga v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

Vislice na licitaciji. V Cambridge na Angleškem bodo te dni prodali na javni dražbi vislice, na katerih je bilo obešenih že nad 100 zločincev. Taka dražba je menda prvi slučaj v zgodovini.

Poljub, ki je stal 1390 Din. V Londonu je John Gowland poljubil svojo strojepisko proti njeni volji ter je bil obsojen pred sodiščem na 5 funtov šterlingov globe.

Na 10 let obsojen dohovnik. Pravoslavni duhovnik Nikola Jovanović je bil obsojen pred sodiščem v Šturu na 10 let ječe, ker je meseca julija umoril kmeta I. Milenkovića.

Nesreča otroka v vinogradu. V Senušah pri Krškem je padel v jamo, polno vode, 4-letni sin posestnice Ane Levstek in utonil.

Zverinski zločin bolgarskih komitov. Skupina bolgarskih komitov je na meji Romunske vasi Arabadži ukradla in skrila dva otroka tamošnjih romunskih kolonistov. Razbojniki so otroka, ki jima je 12 let, strahovito mučili ter jima napsled odsekali glavo ter ju prebadali z bajoneti.

Nad 176.000 železniških uslužbencev šteje Češkoslovaška, to je 12 oseb na kilometer železnice.

Tatvina važnih spisov. V prostore angleške delegacije v Ženevi so vlomili neznanci in ukradli iz zaklenjene omare važne spise angleškega zunanjega ministrstva. Gre baje za pogodbo, ki je bila pred kratkim sklenjena med Anglijo in Italijo. Za vlomilci ni nobenih znakov.

Cel tovorni vlak zgorel. V državi Oklahoma v sev. Ameriki se je vnel tovorni vlak, ki je vozil večje množine mineralnega olja, in je popolnoma zgorel. V ognju je našlo smrt pet ljudi.

V San Dominigu v Ameriki je pred kratkim divjal silovit vrtinec, ki je napravil ogromno materialno škodo in je zahteval 12 tisoč človeških žrtev, 8000 ljudi pa je bilo ranjenih.

Ognjenik Stromboli na Liparskih otokih pred Napolitanskim zalivom v Italiji je začel spet bruhati. Prebivalstva se je polastila silna zmeda.

Kokoš povzročila smrt otroka. Kmet Ivan Jurić iz Prugova v Dalmaciji je prišel z lova domov in obesil nabito puško na steno v sobi, kjer sta se igrala njegova hčer in sinček. V sobo se je priklatila kokoš in otroka sta jo hotela pregnati. Kokoš je divjala po sobi in skočila na puško, ki je padla na tla in se sprožila. Oba strela sta zadela nesrečno punčko v glavo in jo takoj usmrtila.

Svila iz šote. Znano je, da obstojajo že velike tvornice umetne svile, ki jo pridobivajo iz predelanega lesa. Praški listi poročajo, da se je posrečilo dvema Pražanom po večletnih poskusih napraviti izvrstno svilo iz šote. S posebnimi kemičnimi razstopinami pridobe iz šote do 35 odstotkov najboljše celuloze, iz katere potem pletejo nitke, ki so porabne za izdelovanje vseh vrst umetne svile.

Grozen umor ob naši meji. V Lebringu v Avstriji je te dni mesarski pomočnik R. Kolbacher umoril in oropal kočarico Nežo Draksler. Mrtvo je razrezal na kose, dal v košaro in vrgel v Muro. Baje je pobegnil v Jugoslavijo, kjer ga zasledujejo.

Maskirani razbojniki napadli kmeta. V gozdu pri Jastrebarskem so neznan maskirani roparji napadli kmeta Frana Tomškovića in njegovo ženo. Tomšković je šel na sejem, kjer si je hotel kupiti kravo, med potjo pa so ga napadli in mu odvzeli 6000 Din gotovine, ki si jo je bil izposodil.

V vagonu se je obesil v Šibeniku železniški uradnik Peter Kravar. Pri nesrečnejši so našli pismo, kjer pravi, da si je sam vzel življenje. Zapušča ženo in pet otrok.

Melioracijska razstava v Češkoslovaški leta 1931. Ministrstvo poljedelstva Češkoslovaške republike je v sporazumu z uradi poljedelstvenih javne službe in pristojnimi melioracijskimi vodno-gospodarskimi in inženjerskimi organizacijami začelo pripravljati dela za melioracijsko razstavo v Češkoslovaški republiko leta 1931. Razstava se bode vršila v okvirju gospodarske razstave, ki jo prireja letno Poljedelsko društvo ČSR v Pragi in sicer ob priliki mednarodnega kongresa poljedelstva koncem maja in začetkom junija leta 1931 v Pragi. Razstave se udeležijo javni uradi, šole, zavodi in korporacije, ki se pečajo z melioracijo zemlje, kakor tudi podjetja, ki so v katerikoli zvezi s tem. Razstava po vsebovala sledeče skupine: 1. ministrstva, zavodi in visoke tehnične šole. 2. Češko, 3. Morava, 4. Slovaška, 5. Podkarpatska Rusija, 6. Raziskovanje, šolstvo in literatura, 7. melioracijske vodno-gospodarske in inženjerske organizacije, 8. stavbeni material in konstrukcije, stroje, pripomočke in orodje. Razstava bo smotreno dopolnjena s sestanki in posvetovalji, kakor tudi s strokovnimi izletji. Razstavo prireja Poljedelsko udruženje in centrala melioracijskih savezov ob podpori ministrstva poljedelstva. Prijave in informacije daje Poljedelsko udruženje (Zemědělská jednota) Praha II, Na Florenci 27.

Kuhinjsko posodo

po najnižjih cenah in v največji izbiri, kot emajlirana, aluminijasta itd. nudi trdka s šeleznico

Stanko Florjančič, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 35.

Gospodarstvo

Z duhom časa naprej

Kmetijstvo preživlja težke čase in vse išče sredstva in potov, kako temu odpomoči. Hočem navesti nekaj slučajev, ki bodo morda pripomogli, da se vsaj deloma razkrije one činitelje, ki tudi povzročajo in povečavajo kmetijsko krizo.

Dogaja se, da naši kmetovalci včasih zamudijo pravi čas prodaje svojih pridelkov vsled tega, ker čakajo na boljše ceno, še večkrat pa radi tega, ker so v pomanjkanju denarja prisiljeni prodajati ob vsakem času.

Zato vse kliče po organizacijah na združni podlagi, potom katerih se bi vršila prodaja pridelkov ob pravem času in dobri ceni.

Sedaj je vzela deloma to država v roke, z ustanovitvijo družbe, ki bo skrbela za izvoz izdelkov. To je na vsak način za pozdraviti.

Velik pogrešek je tudi, da gospodar premalo računa, katera panoga se v njegovem gospodarstvu najboljše izplača. V tem slučaju se donosnost kmetije občutno zmanjša, vključ v veliki gospodarjevi pridnosti in varčevanju. To pa iz razloga, ker si dotični gospodar ni uredil časa primerno svojega gospodarstva. Ponekod gojijo po 12 do 18 najrazličnejših sadežev na svojih razkosanih njivah. Torej razkosanost zemljišč na eni strani in preobilica sadežev na drugi strani, sta velikanski zapreki napredka našega kmetijstva. Treba bo v tem pogledu podvzeti na novo korake, da se rešimo tako razcepljenosti zemljišč in obenem zmanjšamo število nedobičkanosnih sadežev. Vzemimo samo preskrbo žita pri nas kot primer: Dandanes se na mnogih kmetijah gotovo ne izplača gojitev žita za preskrbo lastnega doma, kratek račun bo vsakega o tem prepričal. Prepustimo to rajše našim žitnicam Sremu in Banatu, ki pridelujejo žito boljše kvalitete in veliko ceneje nego mi. Razen za izpopolnitev kolobarja na njivah, se žita pri nas res ne bo izplačalo več gojiti v taki meri, kakor dosedaj. So še drugi sadeži, ki nam dajejo veliko truda in dela, a razmerno prav malo donosa, tudi o teh moramo razmišljati.

Vzemimo dalje naše prašičjereje, to izredno dobičkanosno panogo za našega malega kmeta. Pri nas so še gospodarji, ki mislijo še sedaj, da se pitanje starih prašičev še najbolj izplača. Koliko krme, dela, časa itd. se pri tem potratu, o tem ne vodi dotični računa. Današnji čas pa zahteva le bolj mlade in mesnate živali. Na Dolenjskem je ta reja že od nekdanj v navadi, ali v nekaterih krajih naše banovine pa ne posvečajo reji mladih prašičev tolikšne pažnje. Tudi pitanje starih prašičev prepustimo drugim krajem naše države (Sremu, Banatu), ki imajo vse pogoje za takšno rejo, t. j. dovolj cene krme (žita, koruze). Mi pa se rajše poprimimo reje mladih prašičev-peršutnikov. Z manjšim trudom in isto krmo bomo s to rejo veliko več dosegli. S tem pa seveda ni rečeno, da ne smemo rediti starih prašičev za dom in lastno uporabo.

Prihajamo na pitanje volov, ki je pri nas ponekod razširjeno. Tudi ta reja ni za naše malokmetске razmere primerna. Reja volov je le navidez dobičkanosna, v resnici pa je le nekaka brezobrestna naložitev kapitala, ampak šele za slučaj, da gre pri reji vse po sreči. Izboljšanje naše živinoreje je iskati le v dobri, smotreni kravjereji in plemenski živini. Izjema je morebiti samo v hribovitih krajih; tamkaj se izplača reja mladih juncev samo toliko časa, da odrastejo za vprega. Kravjereje in mlekarstva, ki sta v najtesnejši zvezi med seboj, se moramo z vso vnemo poprijeti. Seveda je trenutno tudi mlekarstvo v krizi, ali s smotrenim

delom in organizacijo se bo ta lažje odpravila, kakor pa pridobilo zunanji trg za pitane voli.

Vprašanje zase tvori tudi preskrba dovoljne količine pijače za dom. Koliko lepega in žlahtnega sadja se stolče pri nas v mošt, ker ljudje ne znajo ali pa nočejo shranjevati sadja in ga kot svežega prodajati.

Naj omenimo tudi kmetsko-poselsko vprašanje. Tudi to vprašanje bo treba vzeti resno v pretres, sicer bodo kmetje ostali brez potrebnih delovnih sil. Saj danes vse beži v mesta, tovarne in rudnike. Vso socialno stran tega vprašanja je treba rešiti tako, da kmetskega delavca priveže na kmetijo s starostnim zavarovanjem.

Naravnost nerazumljivo je še ponekod pri naših ljudeh nekam čuden odpor in mrznja napram tujcem. Kar postrani gledajo tujce z opazkami: »Glej pohajače itd.«, pa ne pomislijo, da prinašajo tujci denar v deželo. Samo na letovišča in zdravilišča pride letno preko 50.000 tujcev. Iz tega je razvidno, da je tujski promet za našo pokrajino izredno važen vir dohodkov za vse prebivalstvo, pa tudi za kmeta.

Mnogo stvari bi bilo še omeniti, zaenkrat pa naj zadostuje to. Korakajmo z duhom časa naprej k boljšemu razvoju našega kmetijskega gospodarstva, kmetovega spoznanja in zavednosti ter njegove veljave v vsem javnem življenju.

X. Y.

Uprava in uredništvo »KMETSKEGA LISTA« imata telefonsko številko: 32-59.

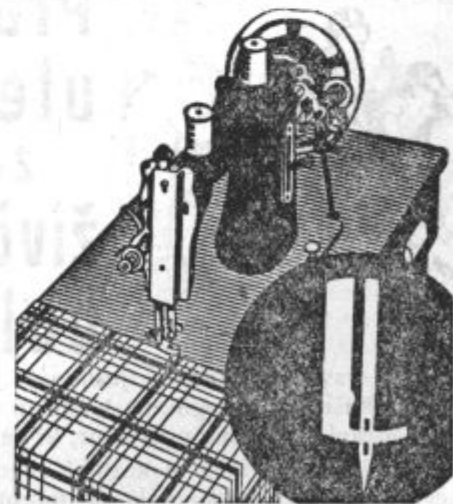
»Mali sadjar« je naslov knjižici, ki je ravno kar izšla v založbi »Nabavljalne zadruge uslužbencev državnih železnic« v Ljubljani. Cena je Din 10— in se jo naroča pri pisatelju Josipu Štreklju v Ljubljani, Zvonarska ul. 11 in v knjigarnah. To knjigo je v 3000 izvodih razdelila založnica med svoje člane-železničarje, da si okrasé zemljišča ob progah, javnosti v lepoto, sebi pa v razvedrilo, ponos in dobiček. Pisatelj je v tem delu iz praktičnega stališča podal vse, kar treba znati sadjarju in vrtnarju, tako o vzgoji mladih dreves, kakor o oskrbovanju starih. Snov je razdeljena na enajst poglavij. Skrbno poljudno besedilo in jedrnata oblika, delajo knjigo popolno za najširše sloje. Vnešenih je tudi 41 slik, ki pojasnujejo težja sadjarska opravila. Zelo zanimivo je pojasnjena vzgoja raznih prillikavcev. Gotovo se je pisatelj zavedal, da dela vzgoja teh mnogim težave, zato je to poglavje točno in izčrpno predelal. V podobni besedi je tudi pouk o cepljenju kostanjev, katerih bi lahko pridelali mnogo čez domačo potrebo. Na žalost in gospodarsko škodo jih doslej uvažamo iz tuje države.

Dasi je knjiga namenjena le malim ljudem, je nujno potrebna vsem gospodarjem, zlasti pa še mladini ljudskih in kmetijsko nadaljevalnih šol, da vzraslejo možje in gospodarji, kakršne domovina potrebuje. Knjigo toplo priporočamo.

Tržne cene v Ljubljani dne 15. septembra 1930. Govedina: Na trgu: 1 kg govejega mesa I. Din 18—20, II. 16—18, III. 12—16. — Teletina: 1 kg telečjega mesa I. Din 24—25, II. 20—25. — Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. Din 25, II. 22—24. — Drobniča: 1 kg koštrunovega Din 14—15, jagnjetine 18—20, kozličevine 25. — Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. Din 10, II. 8. — Perutnina: Piščanec majhen Din 10 do 15, večji 16—25, kokoš 25—40, petelin 25—35, raca 25—35, domači zajec, manjši 8—12, večji 14—20. — Ribe: 1 kg karpa Din 25—30, 1 kg ščuke 30—35, 1 kg postrvi 60, 1 kg klina 20, 1 kg mreke 15—20, 1 kg pečenke 10—15. — Mleko, maslo, jajc, sir: 1 liter mleka Din 2-50 do 3, 1 kg surovega masla 35—40, 1 kg čajnega masla 44—52, 1 kg masla 40—44, 1 kg bohinjkega sira 30—32, 1 kg sirčka 8—10, par jajc 1-50—2-25. — Pijače: 1 liter starega vina Din 18—22, 1 liter novega vina 14—18, 1 čaša piva 3—3-50, 1 vrček piva 4-50, 1 steklenica piva

5-50. — Kruh: 1 kg belega Din 5—, 1 kg črnega 4-50, 1 kg rženega 4-50. — Sadje: 1 kg jabolk I. Din 8, II. 6—7, III. 4—5, 1 kg luksuznih hrušk 14, 1 kg hrušk I. 9, II. 7—8, III. 5—6. — Špecerijsko blago: 1 kg kave Portoriko Din 80—84, Santos 52—54, Rio 36—40, pražene kave I. 100—110, II. 80—90, III. 66—70, 1 kg kristalnega belega sladkorja 12-50, 1 kg sladkorja v kockah 14—, 1 kg kavne primesi 18, 1 kg riža I. 10, II 8, 1 liter namiznega olja 18, 1 kg jedilnega olja 17, 1 liter vinskega kisa 4-50, 1 liter navadnega kisa 2-50, 1 kg soli morske debele 2-50, 1 kg soli drobne 2-75, 1 kg celega popra 70, 1 kg mlelega popra 72, 1 kg paprike III. 32, 1 kg sladke paprike, po kakovski 46, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, 1 kg pralnega luga 3-75, 1 kg čaja 80. — Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0 na debelo Din 375 do 390, na drobno 4-50, št. 2 na debelo 350—370, na drobno 4-25, št. 4 na debelo 300—310, na drobno 4, št. 6 na debelo 280, na drobno 3-50, 1 kg kaše 5—6, 1 kg ješprenja 6, 1 kg ješprenjčka 10—12, 1 kg ořobov 1-75—2, 1 kg koruzne moke 3-50, 1 kg koruznega zdroba 4 do 4-50, 1 kg pšeničnega zdroba 5—6, 1 kg ajdove moke I. 6—8, II. 6, 1 kg ržene moke 4. — Žito: q pšenice Din 220—230, rži 200—210, ječmena 190—200, ovsa 195—215, prosa 220—210, koruze 165—185, ajde 200—220, fižola ribničana 350, fižola prepeličarja 410, 1 kg graha 8—10, 1 kg leče 8—10. — Kurivo: 1 tona premoga Din 460, m³ trdih dev 160, m³ mehkih drv 80, q sladkega sena 100, polsladkega sena 85, kislega sena 75, slame 60—70. — Zelenjava: 1 kg glav-nate solate Din 6—8, 1 kg zgodnjega zelja 1—2, 1 kg kislega zelja 3-50, 1 kg kumar 1—1-50, 100 kumaric za vkisanje 10—12, 1 kg graha v stročju 8—10, 1 kg luščene graha 12—16, 1 kg fižola v stročju 8—10, 1 liter luščene fižole 4—6, 1 kg čebule 1—1-50, 1 kg česna 8—10, 1 kg novega krompirja 1—1-50, 1 kg kisle repe

Živinski sejem v Ljubljani 17. t. m. Na živinski sejem je bilo prignanih 120 konj, 18 žrebet, 53 volov, 45 krav, 17 telet in 159 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo 30 konj, 35 volov, 27 krav, 9 telet in 26 prašičkov. Kupčija ni bila posebno živahna in tudi dogon je bil zaradi lepega vremena, ki je zadržal kmete pri poljskih delih, manjši nego zadnjič. Cene so ostale nespremenjene, ki so se gibale za kg žive teže: voli I. 10 Din, II. 9 Din, III. 8 Din, krave klobasarice 4—5 Din, teleta 14 do 15 Din.

HAID & NEU šivalni stroji

so prvo vrstni nemški izdelek.

Prodaja jih tudi na ugodne obroke.

CENTRA

Trgovina šivalnih strojev
Ljubljana

Masarikova cesta

(palača Vzajemne zavarovalnice naproti kolodvoru)

Zastopnike sprejemamo povsod.

Naznanilo. Ker so drugi denarni zavodi vsled razmer, ki vladajo na denarnem trgu, že s 1. julijem t. l. znižali obrestno mero za vloge, naznanjamo da bomo počeni s

1. januarjem 1931

obrestovali vloge na knjižice in vloge v tekočem računu kot sledi:

- 1.) vloge brez odpovedi po **5¹/₂% p. a.**
- 2.) vloge, vezane na tri-mesečno odpoved, po **7% p. a.**

Rentni davek nosi zadruga sama.

V Ljubljani, dne 6. avgusta 1930.

Kmetški hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Franc Slanc l. r.

Franc Zupančič l. r.

Vsako množino

ovsa in ječmena

kupi EKONOM, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7

Kmetovalci, pošljite takoj ponudbo.

Gospodarji!

Gnojite z

APNENIM DUŠIKOM

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Pred uporabo

Po uporabi

Prava uteha za živčno bolne

je moje ravnokar izišlo razjasnilo. V tem razjasnilu se objavljajo mnogoletne izkušnje o razlogih, postanku in zdravljenju živčnih bolezni. Ta evangelij zdravja pošljemo vsakomur, ki ga pismeno zahteva od dolnjega naslova.

Tisoči zahvalnic dokazujejo nenadkriljiv, edinstven uspeh neumornega, vestnega raziskavanja za dobrobit trpečega človeštva.

Kdor pripada veliki četi živčno bolnih,

kdor trpi na raztresenosti, tesnobi, oslavljenju spomina, živčnem glavobolu, nespečnosti, želodčnih motnjah, preveliki občutljivosti, bolečinah v sklepih, splošni ali delni telesni slabosti ali drugih neštevilnih pojavih,

mora zahtevati mojo knjižico utehe!

Kdor jo pazljivo prebere, pride do utešljivega prepričanja, da eksistira enostavna pot do zdravja in življenske radosti!

Ne čakajte, temveč pišite še danes!

Ernest Pasternack, Berlin So., Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. 316

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

— Velika zaloga —
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vzorce!

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog
vam nudi

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 40
Telefon 2820

250 Din

na dan

zaslužite v Vašem okraju. Pišite tovarni PERSON, Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor!

Kmetje, kmetice!

Podpirajte trgovce, ki oglašajo v našem listu!

Najboljše vrste

semensko pšenico, ječmen in rž

nudi po ugodnih cenah

EKONOM, Ljubljana, Kolodvorska 7

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruge ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNO »MERKUR«
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.

EKONOM

Osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani Kolodvorska ulica števil. 7.

Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špicerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete.

VELIKA ZALOGA vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland cementa.

